

En samtida utformning och utveckling av ämnet idrott och hälsa - för allas bästa

Nyckelord: *Fördjupningspass, motivation, hälso- och värdeförstärkt lärande, differentierad undervisning, kooperativt lärande, formativ bedömning, aktionslärande, självbestämmandeteori*

Bakgrund

Vi har över tid kunnat följa ett ökat stillasittande bland barn och unga som ägnar allt mindre tid åt pulshöjande fysisk aktivitet ju äldre de blir (Folkhälsomyndigheten 2024).

Pep-rapporten från 2024 visar att bara två av tio barn når den rekommenderade mängden fysisk aktivitet per dag, samtidigt som Skolinspektionens kvalitetsgranskning från 2018 visar att 20 procent av alla högstadiel elever regelbundet avstår undervisningen i ämnet idrott och hälsa.

Syfte

Det är med ovanstående bakgrund jag finner arbetet med mina fördjupningspass vara så värdefullt och rätt i tiden. Ett utvecklingsarbete för att skapa en mer samtida och meningsfull undervisning. Ett pass för att skapa utrymme för ett faktiskt elevinflytande och möjliggöra en undervisning utifrån allas personliga förutsättningar. Ett hälso- och värdeförstärkt pass som kan tillgodose grundläggande psykologiska behov såsom trygghet, självförtroende och självkänsla. Ett fördjupningspass som är differentierat med en naturlig länk till ett kooperativt lärande och en formativ bedömning. En hållbar undervisning för lärande, utveckling och hälsa.

Frågeställning

På vilka sätt bidrar arbetet med fördjupningspass till ett ökat deltagande?

Teorianknytning

Självbestämmandeteorin (Self-Determination Theory, SDT) är central i fördjupningspassen. Kärnan går att finna i ökad insikt om motivation som genererar kunskap som i sin tur ger förutsättningar för förändring och utveckling. Teorin handlar om att skapa en miljö för elever där de kan stimuleras för att motivera sig själva, en lärandemiljö som är behovsstödande och

kan ge upphov till en självbestämmande orientering, en inre självreglering, ett självförverkligande och en personlig utveckling.

Jag lutar mig mot ett aktionslärande som handlar om att utmana sig själv som yrkesutövare, stå vetenskap och beprövad erfarenhet nära, vara en reflekterande och kritisk praktiker, sätta in erfarenheter i ett större sammanhang och se saker ur olika kontexter, söka efter större förståelse och ha sin utgångspunkt i att det finns alternativ som inte är undersökta, att det kan finnas bättre handlingsalternativ.

Arbetet grundar sig även i barns rättigheter och skolans styrdokument som vi behöver förstå och förhålla oss till i sin helhet, ett arbete som mynnat ut i det jag kallar ett hälso- och värdeförstärkt lärande.

Metod

Observationer, individuella samtal, utvärderingar och enkäter.

Resultat och diskussionsunderlag

1. Fördjupningspasset ger upphov till en differentierad undervisning som bidrar till att fler blir delaktiga.
2. Fördjupningspasset har visat sig öka eleverns motivation till rörelse och ökad lyhördhet inför sitt lärande/utveckling.
3. Fördjupningspasset ger bättre förutsättningar för en formativ bedömning och med det en positiv vägledning. Eleverna får fler tillfällen att möta mig som lärare individuellt för hjälp och stöd. I mindre konstellationer blir det lättare att se och lyssna till elevens förmåga och kunskap.
5. Att organisera fördjupningspasset utifrån ett kooperativt lärande har visat sig framgångsrikt för att stärka relationer och förståelsen för varandra. Eleverna får mer kvalitativ tid att tillsammans samtala, planera, genomföra och värdera sin rörelse samt fördjupa sig.

6. Fördjupningspasset gör det möjligt att befinna sig på olika platser utifrån den fysiska miljön, det är en framgångsfaktor att försöka vidga lärandemiljön, extra positivt för elever i behov av extra stöd.

Litteratur i stöd för utvecklingsarbetet

Alsio, E., Nordström, C. (2018). *Stolthet som strategi- stolt bemötande som skapar värden i din verksamhet*. Liber AB.

Arneback, E., Jämte J. (2017). *Att motverka rasism*. Natur & Kultur.

Bernhardsson, B. (2017). *Konflikt eller samförstånd- konfliktkunskap för ledare*. Komlitt AB.

Blom, K. (2021). *Tillsammans effekten- hur relationer stärker vår hälsa, lycka och motståndskraft*. Bonnier Fakta.

Bodestad, L. (2019). *Med normglasögon i behandlarrollen- utforskande i gränlandet mellan normer, makt och hälsa*. Studentlitteratur.

Bodin, A. (2017) *Vad varje pedagog bör veta om hjärnan, inlärning och motivation*. Hjärna Utbildning AB.

Bremdal, P., Ohlsson, J. (2020) *Mänskliga rättigheter i teori och praktik- från idé till förvaltning*. Studentlitteratur.

Fohlin, N., Moerkerken, A., Westman, L., Wilson, J. (2017). *Grundbok i kooperativt lärande- vägen till det samarbetande klassrummet*. Studentlitteratur.

Frelin, A. (2019). *Lyhörda lärare- professionellt relationsbyggande i förskola och skola*. Liber AB.

Hallberg, U. (2016). *Mobbning i skolan- varför och vad gör vi?*. Studentlitteratur.

Hornscheidt, L., Landqvist, M. (2015). *Språk och diskriminering*. Studentlitteratur.

Jensen, H. (2016). *Närvaro och empati i pedagogiskt arbete*. Fabricius Resurs.

Johansson, B., Karlsson, M-A. (2013). *Att involvera barn i forskning och utveckling*. Studentlitteratur.

Karlberg, M., Samuelsson, M. (2021) *Ledarskap, sociala relationer och konflikthantering för lärare*. Natur & Kultur.

Karlefors, I., Hertting, K., Tiller, T. (2016). *Idrott och hälsa ur ett aktionsforskningsperspektiv*. Liber AB.

Karlsson, P. (2020) *Tydlighet, ledarskap & uppmuntran- positivt beteendestöd i klassrummet*. Natur & Kultur.

Karphammar, M. (2020). *Implementering av barnkonventionen- med hjärta och hjärna*. Studentlitteratur.

Larsson, H. (2016). *Idrott och hälsa- igår, idag, imorgon*. Liber AB

Lenz Taguchi, H., Boden, L., Ohrlander, K. (2018) *En rosa pedagogik- jämställdhetspedagogiska utmaningar*. Liber AB.

Lindwall, M., Stenling, A., Josefsson, K. (2020). *Motivation inom träning, hälsa och idrott- ett självbestämmande perspektiv*. Studentlitteratur.

Lorentz, H. (2017). *Interkulturell pedagogisk kompetens- integration i dagens skola*. Studentlitteratur.

Melander, J. (2021) *Trygghet och studiero- en skola fri från kränkningar. tredje uppl.*, Norstedts Juridik.

Nilsson, B. (2018). *Relationer*. Studentlitteratur.

Nyberg, G., Larsson, H. (2016). *Rörelseförmåga i idrott och hälsa: en bok om rörelse, kunskap och lärande*. Studentlitteratur.

Remvall, I. (2021) *Metodbok för förändringshjältar - hållbart och värdeskapande lärande i den framtidsorienterade skolan*. Studentlitteratur.

Rung, N., Bäckström, E. (2022). *Sex- sexualitet, samtycke och relationer*. Rebel Books Förlag.

Stensmo, C. (2013) *Ledarskap i klassrummet*. andra uppl., Studentlitteratur.

Svaleryd, K., Hjertson, M. (2022). *Likabehandling i förskola och skola*. tredje uppl., Liber AB.

Svanelid, G. (2016) *De fem förmågorna i teori och praktik- boken om The big 5*. Studentlitteratur.

Tiller, T., Skrovset, S. (2012) *Uppskattande ledarskap i skolan*. Studentlitteratur.

Wallin, L. (2018). *Styrkebaserat arbete- hitta, förså, utforska och utveckla styrkor*. In focus & wb.

Öhman, M. (2017). *Att bryta mönster- relationer, normer och barns rätt*. Lärarförlaget.

